

قرآن و پایان جهان

(قسمت اول)

یکی از نکات مهمی که در قرآن مجید به آن اشاره شده است، پیشگویی پیرامون پایان جهان است. در این زمینه، دو مسأله جداگانه وجود دارند که شایسته است به صورت مجزاً مورد بررسی قرار گیرند.

مسأله اول، پایان حیات بر روی کره زمین است که دیدگاه علم و قرآن را در این خصوص، از نظر شما می گذرانیم.

مسأله دوم، پایان کلّ عالم طبیعی است که از آن به انهدام کیهان تعبیر می شود. در این مورد نیز، نمونه هایی از دیدگاه دانشمندان و آیاتی از کلام وحی را یاد آور خواهیم شد.

پایان حیات بر روی کره زمین

دانشمندان، فرضیه های گوناگونی برای پایان زندگی بشر بر روی زمین بیان کرده اند. به عنوان مثال، در مقاله ای با عنوان "پایان دنیا" که در مجله "گرین دیلی" منتشر گردیده است، به چند فرضیه اشاره شده است که ما آن را به صورت کامل تر بیان می کنیم:

فرضیه اول این است که شهابسنگی عظیم بر زمین سقوط کند و بر اثر این برخورد، انفجارهای بزرگ و آتش سوزی های مهیب رخ دهد و بدین وسیله، نسل بشر همراه با دیگر موجودات زنده، نابود گردد.

در حدود 65 میلیون سال پیش، شهابسنگ بزرگی به قطر 16 کیلومتر به زمین اصابت کرده است. قدرت انفجاری این سنگ آسمانی بیش از یک میلیون برابر بمب اتمی است که هیروشیما را نابود کرد. بر اثر این انفجار هولناک، حیات موجودات زنده مانند دایناسورها در آن دوران به طور کلی نابود گردید.

در سال 1994 نیز، یک کوه عظیم یخی بر سیاره مشتری فرود آمد که قدرت آن برابر با یکهزار بمب هیروشیما بوده است. این کوه یخ به 21 قسمت تقسیم گردید که اگر هریک از این قطعه ها به زمین اصابت می نمود، بخش بزرگی از آن را نابود می ساخت.

فرضیه دوم این است که سردمداران کشورهای متخاصم در یک حرکت دیوانه وار ، دست به ماشه سلاح های اتمی ببرند و در سطحی گسترده و جنگی جهانی، از این اسلحه بنیانکن در جهت نابودی نسل بشر استفاده نمایند.

آمار و ارقامی که در زمینه سلاح های هسته ای در جهان ارائه شده است، نگران کننده است.

بولتن دانشمندان اتمی در گزارشی تحلیلی چنین می نویسد: "سطح بالای مخفیانه نگاه داشتن برنامه های هسته ای از اینکه سبب شود تا همه، تعداد واقعی سلاحهای هسته ای در جهان را بدانند ، جلوگیری به عمل می آورد. هر کشوری جزئیات سلاحهای هسته ای خود را مخفی نگاه داشته و عامه مردم، اطلاعات کمی در مورد میزان و محتویات ذخایر هسته ای کشورهای دیگر دارند.

" رابرت نوریس" و "هانس کریستنسن" در گزارش خود می نویسند: با وجود این ابهامها، ما برآورد می کنیم که نه کشور آمریکا، روسیه، انگلیس، فرانسه، چین، هند، پاکستان، اسرائیل و کره شمالی، حدود 27 هزار کلاهک هسته ای سالم داشته باشند که 97 درصد آن

مربوط به آمریکا و روسیه می شود. حدود 12 هزارو 500 کلاهک از نوع فعال هستند".

دربخش دیگری ازاین گزارش آمده است: براساس محاسبات، بیش از 128 هزار کلاهک هسته ای از سال 1945 ساخته شده که همه آن به جز 3 درصد توسط آمریکا (55 درصد) و اتحاد جماهیر شوروی/ روسیه (حدود 43 درصد) ساخته شده است.

فرضیه سوم این است که طرح ساخت هوش مصنوعی و کامپیوترهایی که خود می توانند تصمیم بگیرند، باعث شود تا روزی فرا برسد که دستگاه های یادشده از کنترل انسان خارج گردند و با توجه به دستیابی آنها به ماشه های سلاح های کشتار جمعی و

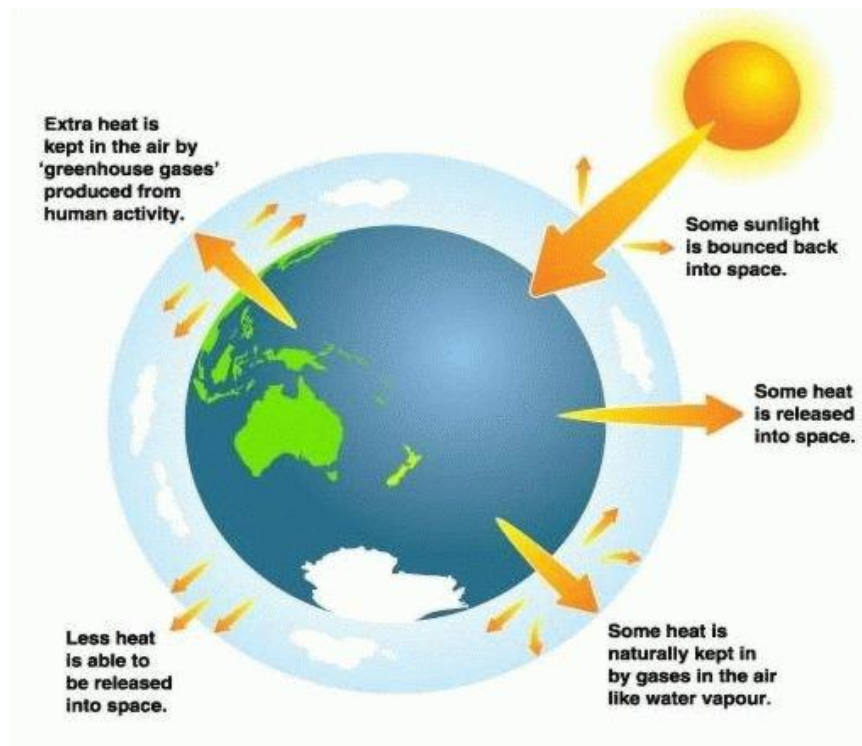
امثال آن، نسل بشر را به نابودی بکشانند و یا با نقشه ای دیگر، موجب از بین رفتن انسان های روی زمین گردند.

البته این احتمال، ضعیف است ولی به عنوان یک فرضیه، مطرح می باشد.

فرضیه چهارم این است که تغییرات در جو زمین مانند از بین رفتن لایه ازن، موجب نفوذ اشعه های کشنده خورشید و دیگر ستارگان مانند اشعه گاما ، ماوراء بنفش، اکس ری و امثال آنها گردد و سر انجام به نابودی موجودات زنده بر روی زمین، منجر شود.

روشن است که انسان ها خودشان در تعیین این سرنوشت، شریک هستند. زیرا اندیشمندان بزرگ جهان دائما به دولت های صنعتی هشدار می دهند که در صورت عدم کنترل عواملی مانند گازهای گلخانه ای، فاجعه یادشده ، غیر قابل اجتناب خواهد بود.

فرضیه پنجم این است که تغییرات آب و هوایی کره زمین موجب گرم شدن بیش از حد این کره خاکی گردد و در آینده، به حیات موجودات زنده خاتمه دهد.

این احتمال، به خاطر شواهدی که وجود دارد، احتمالی قوی و قابل توجه می باشد.

دانشمندان ، در این زمینه نیز، هشدارهای جدی می دهند. به عنوان مثال، پرفسور کریس فیلد که گزارش گرم شدن کره زمین در سال 2007 را تهیه کرده است، روند گرم شدن کره زمین را پیشتر از پیشبینی های انجام شده می داند.

بر اثر این پدیده، خطر آتش سوزیهای بزرگ در جنگلها و خسارات ناشی از آن، در حال افزایش است.

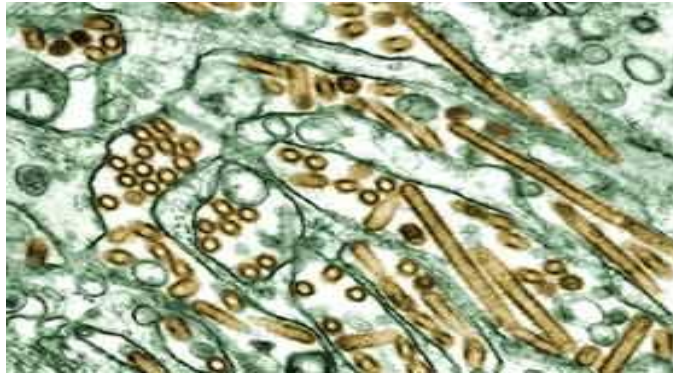
همچنین، با آب شدن سریع برفها و یخهای قطبی، سطح دریاها به سرعت بالا می آید و موجب خساراتی مانند سونامی های گسترده و خطرناک می گردد.

فرضیه ششم این است که بیماری های ویروسی فراگیر و جهان شمول، در شرایطی که خارج از کنترل انسان باشد، به سرعت در

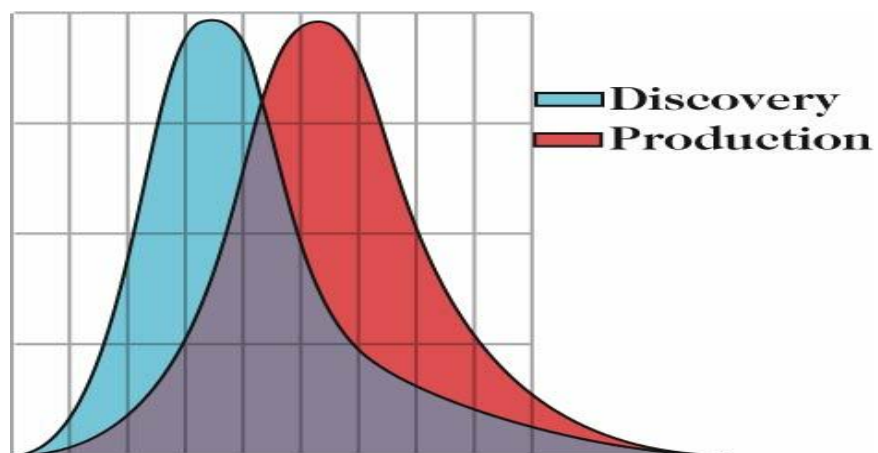

دنیا منتشر گردد و طومار نسل بشر را با برخی موجودات دیگر مانند چهار پایان و پرندگان، در هم بیچد.

با توجه به برخی از ویروس ها و بیماری های نوظهور مانند آنفوانزای پرندگان، بیماری سارس، و امثال آن، احتمال اینکه ویروسی جدید و ناشناخته به سرعت همه مناطق مسکونی روی زمین را فراگیرد، زیاد است و این فرضیه را قوت می بخشد.

فرضیه هفتم این است که پدیده "قلّه نفت" (Peak Oil) موجب انهدام حیات بشر گردد. مقصود از این پدیده این است که زمانی فرا برسد که تقاضای نفت، از عرضه آن افزون تر باشد.

کارشناسان معتقدند که منحنی تولید نفت امروزه به نقطه اوج خود (Peak Oil) نزدیک شده است. بنا بر این نظریه، بشر در ۱۶۵ سال گذشته تاکنون حدود نیمی از نفت قابل استخراج در سراسر جهان را مصرف کرده است. بنا بر این، ذخایر نفتی موجود بر روی کره زمین با افزایش بی سابقه تقاضا، در حدود ۱۶۰ سال آینده به پایان خواهد رسید و جهان با فقدان این ماده حیاتی مواجه خواهد شد.

سازمان فدرال علوم زمین شناسی و مواد خام آلمان معتقد است که "پیک اوایل" خواهد آمد و نقطه اوج تولید نفت در سال ۲۰۲۰ خواهد بود."

فرضیه هشتم این است که در صورت عدم انهدام زمین با عوامل یادشده، سرانجام در حدود پنج میلیارد سال دیگر که عمر خورشید به پایان می رسد، زمین نیز، نابود خواهد شد.

بر اساس این فرضیه، در اواخر عمر خورشید، لایه های خارجی این ستاره به سوی بیرون توسعه می یابد و آنچه از آن به جا می ماند، ستاره کوچکی است که امثال آن را "کوتوله سفید" می نامند.

دیدگاه ستاره شناسان در این خصوص، بدین شرح است:

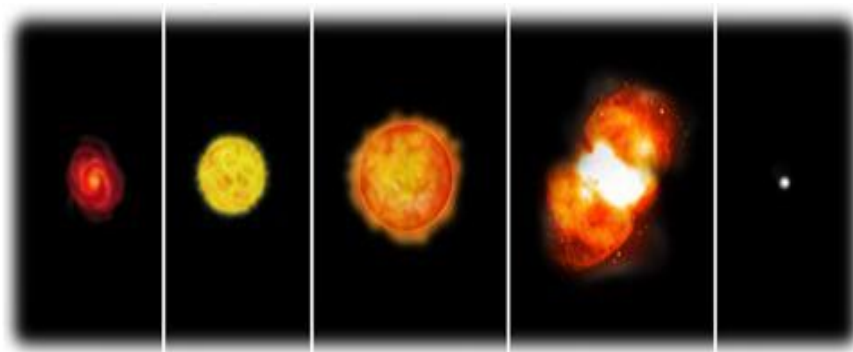
"در حدود 5 میلیارد سال بعد، قسم اعظم هیدروژن موجود در هسته خورشید، گداخته شده و صرف تهیه هلیوم می شود. در آن زمان نیروی جاذبه باعث انقباض هسته شده و فشار و دمای آن را افزایش خواهد داد. هیدروژن شروع به سوختن در پوسته اطراف هسته خواهد کرد. انرژی حاصل از همجوشی هسته ای در پوسته، باعث انبساط لایه های خارجی خواهد شد، تا اینکه خورشید تبدیل

به یک گول سرخ شود. هلیوم هم به کربن و اکسیژن تبدیل خواهد شد .

خورشید به مدت حدود یکصد میلیون سال به همین صورت باقی می ماند و آنگاه، لایه های بیرونی از آن جدا خواهند شد. سرانجام خورشید به شکل یک کوتوله سفید باقی مانده و به تدریج از بین خواهد رفت.

وقتی که هلیوم در هسته خورشید شروع به همجوشی و تولید کربن میکند و خورشید منبسط می گردد، دمای چند هزار درجه ای روی زمین ، جو را نابود می سازد و اقیانوس ها را تبخیر می نماید. سرانجام، لایه خارجی خورشید، سیاره های عطارد، زهره، زمین را در کام خود فرو می برد.

سپس، بیرون ریزی گاز و انرژی از این ستاره گول سرخ متوقف می شود و فقط هسته داغ باقی می ماند که کوتوله سفید نامیده می شود. این ستاره ریزشش نیز به تدریج سرد و سرانجام محو و تبدیل به کره ای تاریک و مرده می شود که ستاره کوتوله سیاه نامیده می شود.

بر اثر توسعه لایه های بیرونی خورشید تا منطقه ای که کره زمین در آن قرار دارد، طبیعتاً کره خاکی ما نیز در این کوره سوزان، محو می گردد.

دیدگاه قرآن مجید

اینک به تشریح دیدگاه قرآن مجید در زمینه پایان حیات بشر بر روی کره خاکی می پردازیم. کتاب آسمانی ما در سوره ها و آیات متعددی به این نکته اشاره دارد که برخی از آنها را از نظر گرامی شما می گذرانیم:

در سوره مبارکه زلزله، چنین می خوانیم:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زُلْزَالَهَا (1) وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَنْقَالَهَا (2) وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا (3) يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا (4) يَا نَبِيَّ أَوْحَىٰ لَهَا (5) يَوْمَئِذٍ يَصُدُّ النَّاسُ أَسْتَانًا لِّبُرُؤِ أَعْمَالِهِمْ (6) فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (7) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ (8) .

یعنی: هنگامی که زمین شدیداً به لرزه درآید «1» و زمین بارهای سنگینش را بیرون افکند «2» انسان می گوید: زمین را چه می شود؟ «3» در آن روز، زمین تمام خیرهایش را بازگو می کند؛ «4» اینکه پروردگارت به او وحی کرده است «5» در آن روز، مردم بصورت گروه های پراکنده خارج می شوند تا اعمالشان به آنها نشان داده شود «6» پس هر کس به اندازه ذره ای کار خیر انجام دهد، آن را می بیند «7» و هر کس به اندازه ذره ای کار بد کرده باشد، آن را می بیند «8» .

در سوره "القارعه" نیز، چنین آمده است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ «1» مَا الْقَارِعَةُ «2» وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ «3» يَوْمَ يَكُونُ
النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْتُوثِ «4» وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ
الْمَنْفُوشِ «5» فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ «6» فَهُوَ فِي عِيشَةٍ
رَاضِيَةٍ «7» وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ «8» فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ «9» وَمَا أَدْرَاكَ مَا
هِيَ «10» نَارٌ حَامِيَةٌ «11»

یعنی: آن حادثه کوبنده، «1» و چه حادثه کوبنده‌ای «2» و
تو چه می‌دانی که آن حادثه چیست؟ «3» روزی که مردم مانند
پروانه‌های پراکنده خواهند بود «4» و کوه‌ها مانند پشم رنگین
حلاجی شده می‌گردد «5» اما کسی که میزان اعمالش سنگین
است، «6» در يك زندگی خشنودکننده خواهد بود «7» و اما
کسی که میزان او سبک است، «8» پناهگاهش دوزخ (هاویه)
است «9» و تو چه می‌دانی (هاویه) چیست؟ «10» آتشی
است سوزان «11».

در سوره انشقاق هم چنین می‌خوانیم:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ «1» وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحَقَّتْ «2» وَإِذَا الْأَرْضُ
مُدَّتْ «3» وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ «4» وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحَقَّتْ «5» يَا أَيُّهَا
الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ «6» فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ
بِئِمِينَةٍ «7» فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا «8» وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ
مَسْرُورًا «9» وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ «10» فَسَوْفَ يَدْعُو
تُبُورًا «11» وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا «12»

یعنی: در آن هنگام که آسمان شکافته شود «1» و تسلیم
فرمان پروردگارش شود و سزاوار است که چنین باشد «2» و در
آن هنگام که زمین گسترده شود «3» و آنچه در درون دارد بیرون
افکنده و خالی شود، «4» و تسلیم فرمان پروردگارش گردد و
شایسته است که چنین باشد «5» ای انسان! تو با تلاش و
کوشش، بسوی پروردگارت می‌روی و سراجام، به او خواهی

رسید «6» پس کسی که نامه اعمالش به دست راستش داده شود «7» بزودی محاسبه آسانی برای او خواهد بود «8» و خوشحال به اهل و خانواده‌اش بازمی‌گردد «9» و اما کسی که نامه اعمالش به پشت سرش داده شود «10» فریاد می‌کشد که وای بر من، هلاک شدم «11» و در شعله‌های سوزان آتش می‌سوزد «12» .

در سوره انفطار، چنین آمده است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ «1» وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ «2» وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ «3» وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ «4» عَلِمْتَ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ «5» يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا عَرَّكَ يَرْبِّكَ الْكَرِيمِ «6»
 یعنی: آن زمان که آسمان متلاشی گردد «1» و آن زمان که ستارگان پراکنده شوند و فرو ریزند «2» و آن زمان که دریاها به هم پیوسته شود «3» و آن زمان که قبرها زیر و رو گردد «4» هر کس می‌داند آنچه را از پیش فرستاده و آنچه را برای بعد گذاشته است «5» ای انسان! چه چیز تو را در برابر پروردگار بزرگوارت مغرور ساخته است؟ «6»

در سوره مبارکه "تکویر" چنین می‌فرماید:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ «1» وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ «2» وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ «3» وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ «4» وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ «5» وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ «6» وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ «7» وَإِذَا الْمَوْؤُودَةُ سُئِلَتْ «8» بِأَيِّ ذَنْبٍ قُنِيتُ «9» .
 یعنی: در آن هنگام که خورشید در هم پیچیده شود «1» و در آن هنگام که ستارگان بی‌فروغ شوند «2» و در آن هنگام که کوه‌ها به حرکت درآیند «3» و در آن هنگام که با ارزش‌ترین اموال

به دست فراموشی سپرده شود «4» و در آن هنگام که وحوش گرد هم آیند «5» و در آن هنگام که دریاها برافروخته شوند «6» و در آن هنگام که هر کس با همسان خود قرین گردد «7» در آن هنگام که از دختران زنده به گور شده سؤال شود «8» به: کدامین گناه کشته شدند؟ «9» .

در سوره شریفه "النازعات" هم چنین می فرماید:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا «1» وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا «2» وَالسَّائِحَاتِ سَبْحًا «3» فَالسَّائِحَاتِ سَبْحًا «4» فَالْمُدْبِرَاتِ أَمْرًا «5» يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ «6» تَتَّبِعُنَا الرَّادِفَةُ «7» فُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِعَةٌ «8» أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ «9» .

یعنی: سوگند به فرشتگانی که [جان مجرمان را بشدت] برمی‌کشند، «1» و فرشتگانی که [روح مؤمنان را با مدارا] جدا می‌سازند «2» و سوگند به فرشتگانی که [در اجرای فرمان خدا] با سرعت حرکت می‌کنند «3» و سپس بر یکدیگر سبقت می‌گیرند «4» و آنها که امور را تدبیر می‌کنند «5» آن روز که زلزله‌های وحشتناک همه چیز را به لرزه درمی‌آورد «6» و بدنبال آن، دومین حادثه [صیحه عظیم] رخ می‌دهد «7» دل‌هایی در آن روز سخت مضطرب است «8» .

در سوره "القیامة" هم چنین می خوانیم:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُفْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ «1» وَلَا أُفْسِمُ بِالنَّفْسِ اللّوَامَةِ «2» أَيْخَسَبُ الْإِنْسَانَ أَلَّنْ نَجْمَعُ عِظَامَهُ «3» بَلَى قَادِرِينَ عَلَىٰ أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ «4» بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ «5» يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ «6» فَإِذَا بَرَقَ الْبَصْرُ «7» وَخَسَفَ الْقَمَرُ «8» وَجُمِعَ الشَّمْسُ

وَالْقَمَرُ «9» يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَعْرُ «10» كَلَّا لَا وَزَرَ «11» إِلَيَّ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ «12» .

یعنی: سوگند به روز قیامت، «1» و سوگند به نفس لوّامه (وجدان ملامتگر) «2» آیا انسان می‌پندارد که هرگز استخوانهای او را جمع نخواهیم کرد؟ «3» بلکه قادریم که سر انگشت او را نیز، بازسازی کنیم «4» انسان می‌خواهد آزاد باشد «5» از اینرو می‌پرسد: روز قیامت کی فرا می‌رسد؟ «6» (بگو: [در آن هنگام که چشمها از شدت وحشت به گردش درآید «7» و ماه بی‌نور گردد «8» و خورشید و ماه مجتمع شوند «9» آن روز انسان می‌گوید: راه فرار کجاست؟ «10» هرگز چنین نیست، راه فرار و پناهگاهی وجود ندارد «11» آن روز، قرارگاه نهایی تنها بسوی پروردگار تو است «12» .

از مجموعه این آیات شریفه قرآن چنین استنباط می‌شود که علائم و نشانه‌های پایان حیات بشر بر روی زمین که "قیامت" نام دارد، به شرح ذیل است:

1. لرزش سخت زمین.
2. تیره و تار شدن آسمان و منکدر شدن خورشید و ستارگان.
3. متلاشی شدن کوه‌ها .
4. به هم پیوستن دریاها.
5. پراکنده شدن انسان‌ها مانند پروانه‌ها.
6. وحشت زدگی حیوانات که موجب گرد آمدن آنها می‌شود.
7. برون ریختن آنچه در داخل زمین است.

مجموعه این نشانه‌ها با فرضیه سقوط سنگی عظیم یا برخورد کره‌ای دیگر به کره زمین تناسب دارد. زیرا در صورت چنین

پیشامدی، لرزشی مهیب به وقوع می پیوندد که کوه ها را متلاشی می سازد و آنچه در درون زمین است به بیرون می ریزد و اقیاس ها و دریاها چنان متلاطم می شوند که آبهای آنها به هم می پیوندد، و بر اثر آن برخورد سهمگین، گرد و غبار و دود غلیظ ، جوّ زمین را پر می سازد به نحوی که فروغ خورشید و ستارگان به این کره خاکی نمی رسد، و در نتیجه این حوادث خطیر، حیات همه موجودات زنده، از جمله انسانها، محو و نابود می گردد.